

## Octavie van Vloten – van den Bergh



Jkvr. Octavie (Oti) van den Bergh werd geboren in Passoeroean, NOI op 29 maart 1898. Ze was de dochter van jonkheer Adrien Joseph van den Bergh en Jeanne Marie van Teyn. In 1922 trouwde ze in Amersfoort met Hendrik (Heinrich) van Vloten (1895-1964). Haar man was geboren in Dortmund-Hörde. Het echtpaar Van Vloten-van den Bergh kreeg vier kinderen, Berni, Willem Hendrik (Willi), Helenus (Helli) en Jannie Marie.

Ze verhuisden naar Wageningen waar ze eerst wonen op de Postjesweg en later gingen wonen aan Belmontelaan 5 in de wijk Hamelakkers. Haar man was bosbouwkundig ingenieur en was verbonden aan de Landbouwhogeschool. Oti was actief was in het bestuur van de Nutskleuterschool, het Rode Kruis en de filmkeuringsdienst. Internationaal was zij actief in de Volkenbond, in september 1936 volgde zij wekenlang de zittingen van de 17e Assemblee van de Volkenbond. Daarnaast was ze voorzitter van de afdeling Wageningen van het Nederlandse Padvindsters Gilde (NPG), een functie die Christien Broekema, de buurvrouw van haar moeder, eerder vervulde. Ze heeft een moestuin en kan auto's repareren. In 1939 zat ze in een landelijk comité voor hulp aan jeugdige vluchtelingen uit Duitsland. Voor verschillende soorten vluchtelingen, zoals joden, katholieken en vluchtelingen om ras of geloof, waren al organisaties. Maar voor de overige vluchtelingen, zoals jongeren die tot de niet politieke jeugdbeweging behoorden, werd niet gezorgd. Padvindsters, Wandervögel en andere vrije Bundische jeugdorganisaties waren in het Derde Rijk verboden.

Tijdens de oorlog was Octavie met haar man Hendrik, zoon Berni en moeder Jeanne actief in het verzet. Arnold Douwes en Max Léons kwamen met enige regelmaat in Wageningen bij de familie Van Vloten met meestal Joodse mensen die een onderduikplek zochten. Veel onderduikers zijn via Oti en Jeanne op hun onderduikadres terecht gekomen. Arnold Douwes was een dominee die in Drenthe (Nieuwlande) ondergedoken zat en daar samen met verzetsstrijder Johannes Post actief was. Arnold hield een gecodeerd dagboek bij waarin ze werden genoemd.

Op 17 september 1944 werd om 11.23 uur de wijk Hamelakkers (Sahara) en de Diedenweg in Wageningen gebombardeerd. De bommen vielen op de dag dat de operatie Market Garden begon en waren bestemd om Duits luchtafweergeschut bij het Lexesveer te vernietigen. Ze troffen in plaats daarvan burgers en burgerhuizen. In de Sahara werden vijf en dertig mensen dodelijk getroffen, vier zwaar gewonden overleden



later in een ziekenhuis, één persoon was en bleef vermist. Er waren veel gewonden. Het bombardement op de Sahara werd uitgevoerd door een flight van 6 toestellen van de United States Army Air Forces (USAAF). Er vielen 160 fragmentatiebommen van 260 pond. Er was geen luchtalarm gegeven omdat in Nijmegen de elektriciteitscentrale was gebombardeerd waardoor de stroom was uitgevallen. Langs de hele Veluwezoom werden zulke bombardementen uitgevoerd. Het aantal burgerdoden en gewonden was hoog. De Sahara was (en is) een buitenwijk van Wageningen, gelegen ten oosten van de stad op de Wageningse Berg.

Octavie was met Hendrik op bezoek bij haar moeder aan de Englaan 4 (nu nr. 16). Hun zoon Willi was daar al heen gevlicht, omdat hij een oproep gekregen had om te gaan werken voor de Duitsers. Berni en Helli zijn bij de burens. Oti wordt dodelijk getroffen door een granaat in haar borst. Haar man werd ernstig gewond aan zijn benen. De kinderen overleven het bombardement. Zijn zoons leggen een knelverband aan en regelen vervoer op een kar naar het ziekenhuis. Op donderdag 21 september werd tijdens een dienst in de Aula van de Landbouwhogeschool Oti met de overige slachtoffers herdacht. De 28 bomslachtoffers werden begraven op de algemene begraafplaats. De woorden van de dominee werden overstemd door het oorlogslawaai in de omgeving. Een vliegtuig vloog brandend over en stortte neer bij Nol in 't Bos. De ceremonie op de begraafplaats moest worden afgebroken en de aanwezigen renden weg om zich in veiligheid te brengen.



Op 13 maart 1985 kregen Jeanne van den Bergh-van Teijn en Octavie van Vloten-van den Bergh (postuum), Hendrik van Vloten en Berni van Vloten in Hoogeveen de Yad Vashem onderscheiding Righteous Among the Nations (Rechtvaardigen onder de Volkeren) uitgereikt.



Octavie van Vloten-van den Bergh staat vermeld op de Naamwand van het Monument voor de Gevallenen aan de Costerweg in Wageningen. Op 17 september 2019 werd op het Ericaplein in de wijk Hamelakkers het Saharamonument onthuld ter nagedachtenis aan de slachtoffers van het bombardement.

### Meer informatie

[De padvindster, jrg 17, 1945-1946, no 1, 1945 » 1945-11 - Pag. 7 | Delpher Wageningen in de Tweede Wereldoorlog 1940 - 1945 - slachtoffers, verzet \(wageningen1940-1945.nl\)](#)

[Bombardement Sahara - Wageningen 1940-1945](#)

[Octavie van den Bergh | Wageningen 1940-1945 \(wageningen1940-1945.nl\)](#)

[Vloten van Heinrich & Octavie \(Bergh van den\) \(yadvashem.org\)](#)

[Jkvr. Octavie van den Bergh \(1898-1944\) » Stamboom Driessen » Genealogie Online](#)

[Octavie van den Bergh \(tritthart.net\)](#)

[Oud-Wageningen 2 2019.pdf \(oudwageningen.nl\)](#)

[Algemeen Handelsblad » 09 jan 1939 - Art. 101 | Delpher](#)

# DE PADVINDSTER

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET NEDERLANDSCHE PADVINDSTERSGILDE



Onder redactie van:

E. VAN DEN BOSCH-DE JONGH EN J. STAM-DRESSSELHUYS  
REDACTIE-ADRES: STRAATWEG 115, WARNSVELD (bij Zutphen)  
VERSCHIJNT DEN 15en VAN IEDERE MAAND



UITGAVE: SCHEFFERDRUKKERIJ, DORDRECHT, WIJNSTRAAT 47, TELEFOON 5700  
OVERNEMEN VAN DEN INHOUD, GEHEEL OF GEDEELTELIJK, ZONDER TOESTEMMING VAN DE REDACTIE IS VERBODEN  
Abonnementen kunnen uitsluitend opgegeven via Leidsters van het Ned. Padv. Gilde. Prijs bij vooruitbetaling f 2.50 per jaar

## Onze „Padvindster”

Het loopt altijd anders dan je denkt!  
„Eens komt de dag, dat het rood, wit en blauw met de zwier van oranje er boven...”

Hoe dikwijls spraken we elkander hierover moed in en dachten aan dien vreugde-dag. We zouden juichen en springen, gearmd in slingers de stad intrekken, ons niet kunnen verzadigen aan het kijken naar de lichten, naar de vlamme reclame's die dan de straten weer vroolijk zouden beschijnen. We zouden tezamen lekker gaan eten, we stelden ons zoo iets voor als bij de verloovings- en trouwfeesten onzer Prinses... en het kwam anders.

Veel en veel later, ja, heele jaren later, er was geen electriciteit of gas meer om te branden en het eten was op... maar was de vreugde minder? Nee zeker niet, maar het was een andere vreugde, dieper en bezonener, gelouterd door veel zorgen, leed en ellende en het gemis van menigeen, die ons dierbaar was, gepaard met een groote dankbaarheid voor het sparen van eigen leven en herwonnen vrijheid.

In 1942 was er een dag, dat de Padvindster klaar werd gemaakt om dadelijk te verschijnen, we dachten zoo iets van één week na de bevrijdingsdag. In 1943 herzagene den inhoud. Juli 1945 kregen we van Militair Gezag de primaire toezegging om te verschijnen en nu November 1945, daar ligt ons eerste nummer werkelijk weer voor ons.

De inhoud van '42, '43 was onbruikbaar geworden, even moesten we zelfs lachen over wat we toen schreven. Het komt altijd anders, dan we denken... dat hebben we nu goed geleerd: de kunst, ons niet te verliezen in toekomstdroomen van dan zullen we dit doen en dat, maar de dingen, het goed en het kwaad te aanvaarden zooals het tot ons komt en daar het beste van te maken met alle kracht, die in ons is, te leven in het Heden.

Maar het zou ondanikbaar zijn, wanneer we verder

gingen zonder hen te gedenken, die voor Onze Vrijheid het leven lieten. In ons Gilde herdenken we Mevrouw van Vloten-van den Burg, Voorzitster afd. Wageningen, Mevrouw Guldemond, Penningmeesteresse van Dordrecht en Mientje Morks, allen slachtoffers van bombardementen.

Misschien zijn er nog anderen, wier namen ons niet bekend zijn. En wat zal ons uit Indië nog bereiken?

Ook willen we even stilstaan bij al het ondergrondsche werk, dat door Padvindsters verricht werd in alle deelen van ons land. Wat waren we in stilte trotsch, wanneer we van een vooraanstaande uit de Verzetsbeweging hoorden, dat de Padvindsters hun naam eer aan deden. Bravo!

Maar nu het heden. Vele nieuwelingen zijn toegetreden, de N.M.C. is in zijn geheel als groepen van de Hervormde Jeugdraad tot ons gekomen. Mogen we hen allen hartelijk welkom heeten en onze nieuwe Padvindsterszusjes met openheid en warmte in ons midden opnemen.

Moge ons blad „De Padvindster” er toe bijdragen om van elkander onze gedachten en daden te vernemen, onze band te versterken, niet alleen binnen Nederland, maar ook daarbuiten.

Kennen jullie gezang 121, lees het eens over:

God roept ons broeders, tot de daad,  
zijn werk wacht; treedt dan aan,  
en weest gereed om elken weg,  
dien Hij u wijst, te gaan.  
Dat Hij ons over grenzen heen  
laat zien het groot gezicht  
van allen menschen broederschap  
in 't eene, godd'lijk licht.

Goed Pad!

VEEDIM.

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.